

the 1990s, the number of people with a mental health problem has increased in the UK (Mental Health Act 1983, 1990).

There is a growing awareness of the need to improve the lives of people with mental health problems. The Department of Health (1999) has set out a vision of a new mental health system, which will be based on the following principles:

- (i) People with mental health problems should be treated as individuals, with their own needs and wishes.
- (ii) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.
- (iii) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes and communities.

These principles are reflected in the new Mental Health Act (Mental Health Act 2003) which came into force in 2005.

The new Act is based on the following principles:

- (i) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes and communities.
- (ii) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.

The new Act is based on the following principles:

- (i) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes and communities.
- (ii) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.

The new Act is based on the following principles:

- (i) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes and communities.
- (ii) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.

The new Act is based on the following principles:

- (i) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes and communities.
- (ii) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.

The new Act is based on the following principles:

- (i) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes and communities.
- (ii) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.

The new Act is based on the following principles:

- (i) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes and communities.
- (ii) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.

The new Act is based on the following principles:

- (i) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes and communities.
- (ii) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.

The new Act is based on the following principles:

- (i) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes and communities.
- (ii) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.

The new Act is based on the following principles:

- (i) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes and communities.
- (ii) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.

The new Act is based on the following principles:

- (i) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes and communities.
- (ii) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.

The new Act is based on the following principles:

- (i) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes and communities.
- (ii) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.

The new Act is based on the following principles:

- (i) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes and communities.
- (ii) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.

The new Act is based on the following principles:

- (i) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes and communities.
- (ii) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care and treatment.

İVAN ALEKSANDROVİÇ GONÇAROV
Sıradan Bir Hikâye

Обыкновенная История

İletişim Yayınları 3685 • İletişim Klasikleri 189

ISBN-13: 978-975-05-3974-9

© 2026 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2026, İstanbul

DİZİ YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYANLAR Güneş Akkor, Barış Özkul

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ Viktor Borisov-Musatov, “Misafirleri Beklerken”, 1894

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Berfin İnan

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44870

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No. 6/41

Bağcılar 34218 İstanbul · Tel: 212.445 32 38

CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No. 6

Bağcılar 34218 İstanbul · Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

İVAN ALEKSANDROVİÇ GONÇAROV
Sıradan Bir Hikâye

Обыкновенная История

RUSÇADAN ÇEVİREN *Ergin Altay*

VISSARION BELİNSKİ'NİN SONSÖZÜYLE

İVAN ALEKSANDROVİÇ GONÇAROV 18 Haziran 1812 tarihinde Simbirsk'te (bugünkü adıyla Ulyanovsk) geniş ve varlıklı bir tüccar ailede dünyaya geldi. Babasının babası 18. yüzyıl ortasında orduya olan hizmetleri sayesinde toprak sahibi soylu sınıfa yükselmişti; ailenin geri kalanıysa hububat ticaretiyle uğraşmıştı. Babası Aleksandr İvanoviç birkaç dönem Simbirsk'e belediye başkanlığı da yapmış saygın bir adamdı; Gonçarov'un biyografilerinde babasının dindar ve hüzünlü, annesi Avdotya Matveyevna'nın ise sert ve disiplinli olduğu yazar. Babasını erken yaşta kaybettikten sonra başlayan eğitim hayatı onu aile mesleğinden uzaklaştırarak doğuştan yeteneği olan edebiyata yakınlaştırdı. Moskova Üniversitesi'nin dilbilim fakültesine girdi ve en yakın arkadaşlarından Rus yazar Mihail Lermontov (1814-1841) ile burada tanıştı. Gonçarov'un otuz yılı aşan, pek de parlak denemeyecek bürokrasi kariyeri üç yıl sonra üniversiteden mezun olması ve St. Petersburg'a taşınmasıyla başladı. Burada samimi olduğu Maykov ailesi ve özellikle Nikolay Maykov, edebiyat çevrelerini tanımaya ve yazmaya başlamasına ön ayak oldu; ilk öyküsü "Şans Eseri Yamlığı" ailenin özel derleme kitabında çıktı. Ailenin çocukları olan Apollon (şair) ve Valeriyana (eleştirmen) Latince ve Rus edebiyatı dersleri veriyordu. Belinski'yle arkadaşlığı sayesinde tasarladığı üçlemenin ilk kitabı *Sıradan Bir Hikâye* (1847) ona erken gelen bir başarı kazandı. Rus firkateyni Pallada'nın koramiraline özel kalemlik ettiği seyahat sırasında Uzakdoğu ve Japonya'yı gördü; St. Petersburg'a döndükten sonra izlenimlerini *Pallada Firkateyni: Seyahat Notları* adıyla yayımladı (1858'de kitaplaştırıldı). Gonçarov yetkinlik hayatı boyunca depresyonla ve teşhis edilmemiş zihinsel sorunlarla mücadele etti: Çağdaşı İvan Turgenev'i (1818-1883) intihalle suçlaması da onu ileride münzevi bir hayata götürecektir olan paranoyaklığının erken bir işaretiydi. "Oblovov'un Rüyası" (1849) öykü halinde yayımlandıktan on yıl sonra Gonçarov'un eklemeleriyle *Oblovov* adıyla yayımlandı (1859). Bu yıllarda devletin kurduğu sansür heyetine katıldı, ancak bu daireye hizmetleri uzun sürmedi ve 1867 yılında emekli oldu. 1869 yılında yayımlanan *Yamaç*, üçlemesinin son halkasıydı. Okurlardan gördüğü ilgiye rağmen eleştirmenlerce beğenilmediğinden Gonçarov'un edebiyattan uzaklaştığı söylenebilir: Ömrünün son yirmi yılında denemelerini ve anılarını çeşitli yerlere yazdı. 1890 yılında felç geçirdi; ertesi sonbahar yakalandığı zatürreden sonra 27 Eylül 1891'de hayatını kaybetti. Aleksandr Nevsky Manastırı'na gömüldü, 1956 yılında külleri Volkovo Mezarlığı'na taşınmıştır. Varlığının neredeyse tamamını uşağının ölümünden sonra hamiliğini üstlendiği karısı Aleksandra Treygut ve üç çocuğuna bıraktı. Gonçarov hiçbir zaman çağdaşlarının Slavcılık-Batıcılık çatışmasına aktif olarak dahil olmadıysa da, hayalci geleneksellelikle aşırı pragmatizm arasında var olan uçurumu kendisinde ve çevresinde görmüş ve bu konuya romanlarında çeşitli açılardan mercek tutmuştur.

İÇİNDEKİLER

ROMANA DAİR GÖRSELLER 7

KRONOLOJİ 13

Sıradan Bir Hikâye

Birinci Bölüm 25

İkinci Bölüm 187

Sonsöz 353

SONSÖZ

1847'DE RUS EDEBİYATINA BİR BAKIŞ:

SIRADAN BİR HİKÂYE / VISSARİON BELİNSKİ 373

ОБЫКНОВЕННАЯ ИСТОРИЯ

РОМАНЪ

ВЪ ДВУХЪ ЧАСТЯХЪ

Ивана Гончарова

ЧАСТЬ I

издание четвертое

ПЕТЕРБУРГЪ.
УНОВА, БАЗАРСКАЯ УЛ., № 8.
1883.

СОВРЕМЕНИКЪ

ЛИТЕРАТУРНЫЙ ЖУРНАЛЪ

издаваемый съ 1847 года И. ПАВЛОВИЧЪМЪ и Н. НЕКРАСОВИЧЪМЪ подъ редакциею
А. НИКИТИЧЕВО

ТОМЪ I

САНКТПЕТЕРБУРГЪ
ВЪ ТИПОГРАФИИ ОДУАРА ДРАНА
1847

- *Sıradan Bir Hikâye*'nin tefrika edildiği 1847 yılına ait *Sovremennik* dergisinin kapağı (solda) ve kitabın 1883 yılında yapılan baskısının iç kapağı (üstte).

Birinci Bölüm

I

Orta halli toprak sahibesi Anna Pavlovna Aduyeva'nın Graçi köyündeki evinde bir yaz günü şafak vakti ev sahibesinden avluda bağlı köpek Barbos'a varana kadar herkes ayaktaydı.

Sadece Anna Pavlovna'nın tek oğlu Aleksandr Fyodoroviç Aduyev yirmi yaşında bir gencin uyuması gerektiği gibi yatağında sağlıklı, uyumaktaydı. Evin içindeyse bir telaş, koşturmaca vardı. İnsanlar yürüyorlardı, ama uyuyan genç beyi uyandırmamak için parmaklarının ucuna basarak... Konuşuyorlardı, ama fısıltıyla... Bir kapıyı yanlışlıkla çarparak kapayan, yüksek sesle konuşan olursa Anna Pavlovna o anda öfkeli bir dişi aslan gibi yerinden fırlayıp bu ihtiyatsız sertçe, kırıcı sözlerle paylıyor, kimi zaman da öfkesi, kuvveti ölçüsünde tartaklıyordu.

Evin efendi ailesinin sadece Anna Pavlovna ile Aleksandr Fyodoroviç'ten oluşmasına karşın mutfakta üç koldan yemekler pişiriliyordu. Samanlıkta araba temizleniyor, tekerlekleri yağlanıyordu. Herkes meşguldü, kan ter içinde çalışıyordu. Sadece Barbos sakindi, ama o da kendince genel hareketliliğe katılıyordu. Yanından bir uşak veya arabacı yürüyerek ya da hizmetçi kız pıtır pıtır koşarak geçerken kuyruğunu sallıyor, yanından geçeni dikkatlice

kokluyor, bakışlarıyla sanki şöyle soruyordu: “Evdeki bu telaşın nedenini bana söylemeyecek misiniz artık?”

Oysa bu telaşın nedeni Anna Pavlovna'nın devlet görevi (veya kendi deyimiyle insanları tanınması, kendini göstermesi) için oğlunu Petersburg'a gönderiyor olmasıydı. Anna Pavlovna için öldürücü bir gündü bu! Böyle üzgün, sinirli olması bu yüzdendi. Telaşla bir şey emretmek için sık sık ağzını açıyor, sözcüğün tam ortasında ansızın duruyor, ses tonu değişiyor, başını öte yana çeviriyor; başarabilirse gözyaşlarını siliyor, ama yine de damlalarını oğlunun özellikle kendisinin hazırladığı valizine damlatmamayı başaramıyordu. Uzun süredir yüreği kan ağlıyordu. Hıçkırıklar boğazında düğümleniyor, göğsünü sıkıştırıyor, dışa taşmak istiyordu. Ama Anna Pavlovna onları tutuyordu, vedalaşma ânına saklıyordu... Hıçkırıklarını arada bir azıcık azıcık salıverdiği de oluyordu.

Ayrılık için ağlayan sadece Anna Pavlovna değildi: Aleksandr'ın oda hizmetçisi Yevsey de çok üzgündü. Çünkü o da küçük beyle birlikte Petersburg'a gidecekti. Ayrıca evin en sıcak köşesinden, Anna Pavlovna'nın evinin en önde gelen yöneticisi ve (Yevsey için daha önemlisi) baş kiler sorumlusu Agrafena'nın odasında sobanın arkasındaki sedirden de ayrılacaktı.

İki sandalye bir masa atıp çay, kahve içebildiği, bir şeyler atıştırabildiği tek yerdi orası. Yevsey'in sobanın arkasındaki o köşede de, Agrafena'nın kalbinde de sağlam bir yeri vardı. İkinci sandalyede Agrafena otururdu.

Agrafena ile Yevsey'in öyküsü evde herkesin bildiği eski bir öyküdü. Her zaman olduğu gibi Agrafena ile Yevsey'in ilişkisi de konuşuluyor, dedikodusu yapılıyor, sonra da yine her zaman olduğu gibi susuluyordu. Hanımefendi de onları birlikte görmeye alışmıştı, iki sevgili on yıldır pek mutluydular. Ömrünün on yılını mutlu geçiren kaç insan vardır? İşte sonunda ayrılık zamanı gelip çatmıştı! Elveda sıcak köşecik, elveda Agrafena İvanovna, birlikte iskambil oyunları, kahve, votka, likör, hepinize elveda!..

Yevsey başı önünde, sessiz oturuyor, içini çekip duruyordu. Agrafena asık suratla evin içinde koşturuyordu. Onun üzüntüsü değişik biçimde kendini gösteriyordu. O gün çay servisini pek sert tavırlarla yapmış; çayı her zaman olduğu gibi önce hanıme-

fendinin önüne koyarken fincanı “kimse çay içmesin” der gibi sallamış, çayı dökmüş, bunun azarını da sert bir şekilde yemişti. Kahveyi peş peşe birkaç kez kaynatıyor, köpüğünü yakıyor, fincanları elinden düşürüyordu. Getirdiği tepsiyi masanın ortasına değil, ucuna bırakıyor; dolabı, kapıları kapamıyor, çarpıyordu. Ama ağlamıyor, her şeye, herkese kızılıyordu. Aslında bu onun karakterinin en önemli özelliğiydi. Hiçbir zaman hiçbir şeyden hoşnut olmazdı, hiçbir şeyi beğenmezdi; sürekli mızımızlanır, bir şeylerden yakınırdı. Ama bu uğursuz günde huysuzluğu en yüksek düzeydeydi. Anlaşılan en çok Yevsey’e kızılıyordu.

Yevsey uzun boyuna da, iri kalıbına da hiç gitmeyen acıklı, duygulu bir sesle, “Agrafena İvanovna!..” dedi.

Kadın, Yevsey odasının o köşesinde ilk kez oturuyormuş gibi karşılık verdi:

“Ne var, ağzın açık, dağıttın kendini? Boş ver artık, havluyu getir bana.”

Yevsey içini çekerek tembel tembel oturduğu sandalyeden kalktı, havluyu Agrafena’ya verdikten sonra tekrar hemen oturdu, “Ah Agrafena İvanovna!..” diye tekrarladı.

“Ağlamaktan, sızlanmaktan başka bir şey bildiğin yok! Amma ekşidin başıma! Suçum ne Tanrım? Bir türlü kendimi senden kurtaramıyorum!”

O sırada elindeki kaşığı büyük bir gürültüyle leğenin içine atmıştı.

Bir anda bitişik odadan öfkeli bir ses geldi:

“Agrafena! Aklını mı kaçırdın sen! Küçük beyin uyuduğunun farkında değil misin? Vedalaşırken kavga mı ediyorsun sevgilinle?”

Agrafena bir fincanı parçalamak ister gibi ellerinin arasında öfkeyle evirip çevirirken yılan gibi tısladı:

“Kes sesini, otur oturduğun yerde!”

Yevsey derinden bir iç çektikten sonra, “Hoşça kalın, hoşça kalın!” dedi. “Bu son günümüz Agrafena İvanovna!”

“Tanrı’ya şükürler olsun! Varsın şeytan alıp götürsün seni buradan! Ancak o zaman rahatlarım! Çekil, yol ver, geçemiyorum, uzatmışsın bacaklarını...”

Agrafena böyle deyince Yevsey onun omzuna dokunacak oldu.

Tekrar çekti içini, ama yerinden kıpırdamadı, kıpırdamış olsaydı da bir şeye yaramayacaktı, aslında Agrafena'nın istediği de bu değildi. Yevsey bunun farkındaydı, dolayısıyla Agrafena'nın dediğini hiç önemsememişti. Yine içini çekerek, "Elbet biri benim yerime oturacaktır," diye mırıldandı.

Agrafena kesik kesik cevap verdi:

"Çok kötüsün!"

"Umarım öyle olur! Yeter ki Proşka olmasın... Peki, seninle kim iskambil oynayacak?"

Agrafena öfkeyle, karşılık verdi:

"Proşka oynasın, bunda ne yanlış var?"

Yevsey ayağa kalktı. Huzursuz, neredeyse gözdağı verircesine, "Proşka ile oynama," dedi. "Tanrı aşkına oynama!"

"Kim yasaklayacak bunu bana? Gudubet suratlı sen mi?"

Yevsey, Agrafena'nın beline sarıldı (beline sarılmanın daha etkileyici olacağını düşünüyor olmalıydı), yalvarır gibi mırıldandı:

"Agrafena İvanovna! Anacığım!.."

Agrafena beline sarılmasına Yevsey'in göğsüne bir dirsek atarak karşılık verdi.

Yevsey, "Anacığım, Agrafena İvanovna!" diye tekrarladı. "Proşka benim gibi sevecek mi sizi? Onun ne çapkın olduğunu bilmiyor musunuz? Hiçbir kadını kaçırmaz... Ya ben! Ah, ah! Benim gözümün nurusunuz! Hanımefendinin emri olmasaydı, o zaman... ah!.."

Yevsey böyle dedikten sonra gırtlığını temizledi, kolunu "boş ver" der gibi salladı. Agrafena artık kendini tutamadı, acısını göz yaşları içinde dışa vurdu. Ağlamaya başladı:

"Demek bırakıp gideceksin beni, öyle mi hain? Saçmalıyorsunuz! Bana Proşka'dan söz ediyorsun! Ondan ne köy ne olur kasaba, bilmiyor musun sanki? Kocaman kollarıyla ona buna sarılmaktan başka bir şey bilmez..."

"Sana da mı sarılmaya kalkıştı yoksa? Ah, aşağılık herif! Belki de saklıyorsun bunu benden! Onun ben..."

"Saçmalama! Sanki avluda benden başka kadın yok... Proşka ile görüşeceğim, ha!.. Aklına neler geliyor! Onunla yan yana otururken bile fenalık geliyor bana... adam domuzun teki! Ayrıca unut-

ma, döver beni o, hanımefendinin bir şeylerini çalar... farkına bile varmazsın...”

“O halde Agrafena İvanovna, öyle düşünüyorsan... Grişka'yı oturt bu sandalyeye. Çok iyi, sakın, çalışkan biridir, üzmez seni...”

Agrafena, Yevsey'in üzerine yürüdü:

“Daha neler! Herkese yakıştırıyorsun beni, yani öyle bir kadın mıyım ben?.. Çabuk çık git buradan! Her önüme gelenin boynuna mı sarılacağım?.. Öyle bir kadın değilim! Yanlış yapmışım, senin gibi lanet birine yakınlık göstermişim, anlaşılan yanılmışım... Çok pişmanım... Düşündüğüne bak şunun!”

“Erdemli, namuslu bir kadınsın, bunun için Tanrı ödüllendirsin seni!” Yevsey sesini yükseltti: “Günahlarını bağışlayacaktır!”

Agrafena tekrar öfkeyle bağırdı:

“Bakıyorum bu duruma seviniyorsun! Ortada sevinilecek bir şey varsa... sevin bakalım!”

Dudakları öfkeden bembeyaz olmuştu. Bir an ikisi de sustu.

Yevsey bir süre sonra çekingen, “Agrafena İvanovna!” dedi.

“Evet, daha başka ne söyleyeceksin?”

“Söylemeyi unuttum. Sabahtan beri ağzıma bir şey koymadım!”

“Önemli olan bu demek, öyle mi?”

“Üzüntümden anacığım...”

Agrafena dolabın alt rafından, kalıp şekerin arkasından bir bardak votka ile iki büyük dilim ekmek, bir parça jambon çıkardı. Bunların hepsini sabah erkenden Yevsey için özenerek hazırlamıştı. Hepsini köpeğin önüne koyar gibi Yevsey'in önüne koydu. Bir dilim yere düştü.

“Al, zıkkımlan!” dedi Agrafena. “Yeter ki sessiz ol... Ağzının şapırtısını bütün ev duymasın.”

Nefretindenmiş gibi öte yana döndü. Yevsey alttan alttan Agrafena'ya bakarak, bir yandan tek eliyle ağzını kapayarak yemeye başladı.

Bu arada üç at koşulu yaylıyı sürücüsü kapıya getirmişti. Hamut ortadaki atın boynundaydı. Çıngırak elleri bağlanıp nöbetçi kulübesine tıklmış sarhoş gibi boğuk, derinden homurdanıyordu. Arabacı atları sundurmanın altında bağlamış, şapkasını çıkarılmış, hemen oradaki havluyu almış, yüzünün terini siliyordu. Onu

pencereden görünce Anna Pavlovna'nın yüzü bembeyaz kesildi, bunu bekliyor olsa da dizlerinin bağı çözülmüştü, kollarını iki yana sarkıttı. Kendini toparlayıp Agrafena'ya seslendi:

“Parmaklarının ucuna basarak usulca git bak bakalım, Aleksandr uyuyor mu? Belki de yavrumun böyle uyuduğu son gün bu. Doyamam ona! Hayır, sen dur! Dana gibi dalarsın şimdi çocuğun odasına! İyisi mi ben gideyim...”

Anna Pavlovna Aleksandr'ın odasına kendi gitti.

Agrafena odasına dönerken söyleniyordu:

“Kendin git o zaman, danayı yollama! Buldun danayı! Benim gibi çok mu danan var?”

O sırada Aleksandr Fyodoroviç, Anna Pavlovna'nın odasına girdi. Aleksandr yaşının, sağlığının bütün gücüyle, bütün renkleriyle sarışın bir gençti. Annesine neşeyle selam verdi, ama valizi, bohçaları görünce bir anda suratı asıldı, bir şey söylemeden pencereye yürüdü, parmağıyla camda bir şeyler çizmeye başladı. Bir dakika sonra annesiyle sakin sakin konuşuyor, hatta yolculuğu için hazırlanmış eşyalara neşeyle bakıyordu.

Anna Pavlovna, “Öyle uyumuşsun ki yavrum,” dedi, “uyumaktan yüzün bile şişmiş! Dur, gözlerini, yanaklarını gül suyuyla ovalayayım.”

“İstemez anne, hiç gereği yok.”

“Kahvaltıda ne istiyorsun? Önce çay mı, kahve mi? Fırında kaymaklı biftek pişirmelerini söyledim... İster misin?”

“Fark etmez anneciğim.”

Anna Pavlovna çamaşırları valize yerleştirmeyi tamamladı. Sonra durdu, hüzünle oğluna baktı.

Birkaç dakika sonra, “Aleksandrciğim!..” dedi.

“Buyurun anneciğim, ne istemiştiniz?”

Anna Pavlovna söylemek istediğini korkuyormuş gibi erteliyordu. Neden sonra sakin bir sesle oğluna sordu:

“Nereye, niçin gidiyorsun çocuğum?”

“Ne demek bu anneciğim? Petersburg'a elbette, sonra da... sonra... çünkü...”

Anna Pavlovna elini oğlunun omzuna koydu, son bir kez daha denemiş olmak istiyor gibi heyecanla şöyle dedi: